

پیش بینی بیت کوین

پژوهشگر:مهدی عاقلی آشان استاد:دکتر خطایی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد مراغه بهار ۱۴۰۴

۱.مقدمه:

در این پروژه سعی بر این شده تا با استفاده از یک مدل از شبکه های عصبی LSTM ، قیمت بیت کوین پیش بینی گردد. بازار رمز ارز ها به خصوص بیت کوین دارای پیچیدگی های رفتاری غیر خطی و نوسانات شدید است ؛بنابراین مدل های سنتی یادگیری ماشین توانایی و دقت لازم برای روند قیمت و بازار را ندارند.در این مدل پیشنهادی, ابتدا داده های قیمت روزانه بیت کوین همراه با اندیکاتور های فنی(که از این داده ها استخراج شدند)به عنوان ورودی به شبکه LSTMداده میشود تا وابستگی های زمانی بلند مدت داده هارا استخراج کند و توانایی پیش بینی قیمت روز بعد را داشته باشد. در این پروژه از شبکه LSTM خالص استفاده شــد با تنظیم دقیق پارامتر در تســت و ازمون مقدار تسـت لاست به طرز چشمگیری کاهش پیدا کرد که نشان از بهبود دقت مدل در استخراج الگوهای قیمتی و تصمیم گیری جهت دار در بازار بیت کوین است.این پروژه میتواند به عنوان گامی موثر در در طراحی سیستم های هوشمند تحلیلگر بازار رمز ارز ها مورد استفاده قرار گیرد.

۲.پیش زمینه:

در این بخش سعی بر این شده تا مفاهیم پایه ای که در این پروژه و توسعه مدل پیشنهادی استفاده شده است؛معرفی گردد تا افراد و خوانندگانی که آشنایی اولیه با این مفاهیم ندارند نیز بتوانند روند انجام پروژه را دنبال کنند.

۲.۱ شبکه عصبی LSTM:

از شبکه عصبی بازگشتی است که برای مدیریت و پیش بینی از شبکه عصبی بازگشتی است که برای مدیریت و پیش بینی موثر توالی داده ها و حل مشکلاتی مانند ناپدید شدن گرادیان طراحی شده است. LSTM ها شامل سلول هایی از نوع حافظه هستند که اطلاعات را در طول زمان ذخیره میکنند و کاری میکند تا شبکه قادر به انعکاس ورودی های گذشته باشد.

این معماری شامل سه نوع دروازه است: دروازه ورودی، خروجی و فراموشــی که جریان اطلاعات را به داخل و خارج از ســلول

های حافظه تنظیم میکند و به شبکه اجازه میدهد یاد بگیرد کدام اطلاعات را حفظ یا حذف کند.

(Okut, 2021), (Rokui & Adachi, 2022)

در شبکه های عصبی بازگشتی مشکلاتی همچون ناپدید شدن گرادیان و انفجار گرادیان وجود دارد که اغلب مرتبط به RNNها هستند و مانع یادگیری وابستگی های بلند مدت می شوند. LSTMها با استفاده از با استفاده رویکرد پسا انتشار مبتنی بر گرادیان نزولی، میتوانند داده ها را در بازه بلند مدت بهتر مدیریت کرده و معادلات غیر خطی را حل کنند و بهتر از شبکه های عصبی سنتی عمل کنند

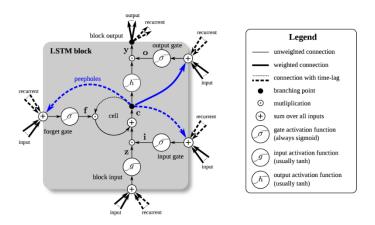
(Sahu et al.,2023)

تحقیقات نشان داده است که آنها در پیش بینی داده های سری زمانی فصلی بهتر از سایر مدل ها عمل میکنند و آنهارا در زمینه هایی که نیاز به پیش بینی زمانی دقیق دارند،ارزشمند میکنند.

(Wang et al.,2019)("Cell-expanded Long Short-term Memory",2022)

در حالیکه LSTMها ابزار قدرتمندی برای پیش بینی توالی ها به خصوص توالی های بلند مدت هستند، اما بدون محدودیت نیستند. پیچیدگی معماری انها میتواند منجر به افزایش محاسبات و در برخی موارد یک سلول حافظه ممکن است به طور کامل پیچیدگی های داده های سری زمانی را ثبت نکند.محققان بهبود هایی مانند گنجاندن سلول های حافظه اضافی برای بهبود عملکرد در چنین سناریو هایی مطرح کرده

(Rokui &Adaci, 2022)

شكل ۱ . معمارى شبكه عصبى LSTM

۲.۲ داده های مورد نیاز برای پیش بینی: OHCLV:

Open: اولین قیمت که دارای در شروع یک بازه زمانی معامله شده ،نقطه شروع است و با مقایسه close میتوان صعودی یا نزولی بودن کندل را تشخیص داد.

High: برای تشخیص مقاومت ها یا بالاترین سطحی که قیمت در آن بازه توانسته به آن برسد.

Low: کمترین قیمت در بازه معامله شده برای تشخیص حمایت یا پایین ترین سطحی که قیمت آن را لمس کرده است.

Close: آخرین قیمت معامله شده در پایان بازه زمانی و مهمترین قیمت در تحلیل تکنیکال.

Volume: تعداد قرارداد هایی که در اون بازه معامله شده و در تشخیص قدرت حرکت قیمت مثلا اگر قیمت افزایش یافته باشد ولی volume پایین باشد ممکن است حرکت ضعیف باشد.

Quote asset volume: حجم معاملات بر حسب ارز یعنی ارزش دلاری کل معاملات در آن کندل یا به عبارت دیگر بررسی قدرت نقدینگی بازار در آن کندل.

Number of trade: تعداد کل تراکنش ها یا معاملات انجام شده در آن بازه زمانی؛ اگر حجم بالا باشد ولی معامله کم یعنی معاملات بزرگ انجام شده و بالعکس یعنی معاملات خرد زیاد انجام شده است. برای تشخیص تحت کنترل بودن بازار توسط معامله گر های بزرگ یا کوچک استفاده میشود؛ همچنین برای تشخیص ریزش یا رشد ناگهانی ناشی از اسپایک های فعالیت استفاده میشود.

دارایی های پایه که توسط خریداران خریداری شده است اگر مقدار زیادی از حجم توسط staker ها خریداری شده باشد بعنی قدرت خریدار بالا است.

اندیکاتور های حرفه ای:

اندیکاتور های حرفه ای ابزار هایی هستند که با استفاده از فرمول های های ریاضی و داده های قیمت و حجم به معامله گر ها کمک میکنند تا روند بازار، نقاط ورود و خروج مناسب و قدرت ضعف روند را تشخیص دهند.

SMA-14: میانگین متحرک ساده ۱۴ دوره ای یعنی میانگین قیمت بسته شدن در ۱۴ مندل قبلی؛کاربرد آن در فیلتر کردن نوسانات کوتاه مدت و تعیین جهت روند کلی، پشتیبانی برای سایر اندیکاتور ها مثل Bollinger brand از فرمول زیر بدست می آید:

$$SMA14(t) = 141i = 0\sum 13Pt - i$$

 $SMA14(t) = 14Pt + Pt - 1 + Pt - 2 + \cdots$
 $+ Pt - 13$

که در آن**pt** معمولا قیمت پایانی روز **l**ام است.

RSI-14: شاخص قدرت نسبی که از فرمول زیر بدست می آید:

$$RS = \frac{avrage\ gaib}{avrage\ loss}$$

$$(100)$$

$$RSI = \left(\frac{100}{RS + 1}\right) - 100$$

Average gain: میانگین افزایش قیمت در ۱۴ دوره گذشته.

Average loss: میانگین کاهش قیمت (قدر مطلق) در ۱۴ دوره گذشته اگر بالای ۷۰ باشد یعنی خرید بیش از حد؛ اگر کمتر از ۳۰ باشد یعنی فروش بیش از حد.

MACD: به شناسایی جهت ،قدرت و مومنتوم روند کمک میکند این اندیکاتور بر اساس میانگین متحرک نمایی (EMA) ساخته شده که شامل اجزای خط ، خط سیگنال، و هیستوگرام است که از فرمول های زیر بدست می اید:

$$MACD = EMA26 - EMA12$$

 $signal = EMA9(MACD(t))$
 $histogram = signal - MACD$

Bollinger bands: توسط جان بولینگر ابداع شده و برای اندازه گیری نوسانات بازار و شناسایی نقاط احتمالی برگشت قیمت استفاده میشود.

Upper band: برابر است با باند میانی به علاوه چند برابر انحراف معیار قیمت ها، معمولا ضریب دو استفاده میشود.

$$upper\ band = \sigma * k + SMA(n)$$

Lower band: برابر است با باند میانی منهای چند برابر انحراف معیار،معمولا از ضریب دو استفاده میشود.

$$lowe\ band = \sigma * k - SMA(n)$$

۲.۳ مقیاس بندی:

:robust scaler

یک روش استاندارد سازی داده ها است که مانند

scaler نیست که از میانگین و انحراف استاندارد استفاده کند، بلکه به جای آن از میانه و دامنه میان چارکی استفاده میکند و هدف ان کاهش تاثیر داده های پرت و نوسان ها در مقیاس بندی است ، چون میانه و IQR نسب به مقادیر پرت مقاوم تر هستند در داده های سری زمانی به خصوص رمز ارز ها نوسان ها زیاد هستند و نمیتوان به عنوان داده پرت در نظر گرفت چون نوسان ها ویژگی های اصلی بازار هستند.

از فرمول زير بدست مي آيد:

$$IQR(X) = Q1 - Q3$$

$$x = \frac{x - median(x)}{IQR(X)}$$

Median(x): میانه داده های

Q1: چارک اول (۲۵مین درصد داده ها)

Q3: چارک سوم (۷۵امین درصد داده ها)

۲.۴ توابع فعال سازی:

توابع فعال سازی در معماری خود LSTM نقش حیاتی دارند زیرا تعیین میکنند که چگونه اطلاعات بین سلول های حافظه در جریان باشد چه داده ای اهمیت دارد و تصمیم بگیرد چه چیز هایی را حفظ یا فراموش کند.

Sigmoid : این تابع در گیت فراموشی،ورودی و خروجی استفاده میشود چون یک خروجی در بازه [0,1] میدهد اگر صفر باشد چون ضرب میشود اطلاعات فراموش و عبور داده رخ نمیدهد و اگر یک باشد یعنی بلید کاملا عبور بدهد اگر خروجی بین صفر و یک باشد هرچقد به یک نزدیک تر باشد یعنی اطلاعات اهمیت بیشتری دارند و حفظ میشوند.

$$\sigma(x) = \frac{1}{e^{-x} + 1}$$

سازی تانژانت هذلولوی با تابع فعال سازی سیگموئید بسیار شباهت دارد در این شبکه از آن برای ایجاد مقادیر کاندید برای ذخیره در خافظه و به روزرسانی حالت سلولی همچنین برای تولید خروجی نهایی استفاده میشود زیرا بین خروجی در منفی یک و یک ایجاد میکند که کمک به نگه داری پایداری گرادریان در مقایسه ReLU دارد و مناسب داده های توزیع شده حول صفر پس دامنه وسیع تری نسبت به سیگموئید دارد که کمک به یادگیری غنی تر میشود.

$$tanh(x) = \frac{e^x - e^{-x}}{e^x + e^{-x}}$$

میشود اگر نورونی وارد این ناحیه شود و مقدا گرادیان دریافت نکند ممکن است هیچ وقت دوباره فعال نشود یا به اصطلاح مرگ نورون اتفاق بیوفتد اما Leaky ReLU مقدار کمی گرادیان عبور میدهد تا این را کاهش دهد.

$$f(x) = \begin{cases} x & x > 0 \\ \alpha x & x < 0 \end{cases}$$

الفا یک مقدار کوچک مثبت است است مثلا 0.01

۲.۵ بهینه ساز:

شبکه های عصبی بازگشتی مانند LSTM همانطور که قبلا اشاره کردیم مشکل فراموشی گرادیان و یا انفجار گرادیان دارند بنابراین بهینه سازی سختتری نسبت به شبکه های عصبی feedforwardیا پیش ران دارند.

RMSprop یک الگوریتم بهینه سازی مبتنی بر گرادیان است که با استفاده از مانگین نمایی متحرک از مربع گرادیان؛نرخ یادگیری را برای هر پارامتر تنظیم میکند؛ هدف آن جلوگیری از نوسانات زیاد در بروزرسانی ها به خصوص در شبکه های بازگشتی و سرعت دادن به همگرایی رسیدن مدل است. در این الگوریتم گرادیان با رباطه زیر اپدیت میشود:

$$G_i(t) = \beta G_i(t-1) + (1-\beta) \left| \frac{\partial L}{\partial w_i}(t) \right|^2$$

$$; G_i(0) = 0$$

بعدا یک الگوریتم قدرتمند دیگری با تلفیق ایده های تکانه و تغییر نرخ یادگیری بر اساس گرادیان ایجاد شد که RMSprop نام گرفت،در این الگوریتم اثر تکانه به رابطه اضافه می شود.

$$RMSprop: \begin{cases} \begin{cases} w_i(t+1) = w_i(t) - lr \left| \frac{\partial L}{\partial w_i}(t) \right|^2 \\ ; lr = -\frac{lr_0}{\sqrt{G_i(t)} + e} \end{cases} \\ \begin{cases} G_i(t) = \beta G_i(t-1) + (1-\beta) \left| \frac{\partial L}{\partial w_i}(t) \right|^2 \\ ; G_i(0) = 0 \end{cases} \end{cases}$$

momentum:
$$w_i(t+1) = w_i(t) - lr \left| \frac{\partial l}{\partial w_i}(t) + \alpha \frac{\partial l}{\partial w_i}(t-1) \right|$$

بدین ترتیب پس از اعمال پاره ای از تبدیلات رابطه اپدیت وزن ها در الگوریتم Adam به شکل زیر در می آید:

$$w_i(t+1) = w_i(t) - \frac{lr_0}{\sqrt{G_i(t)} + e} M_i(t)$$

$$M_i(t) = \alpha M_i(t-1) + (1-\alpha) \frac{\partial l}{\partial w_i}(t)$$

; $M_i(0) = 0$

۲.۶ تابع هزینه:

در پیش بینی های سری زمانی با SmoothL1 به جای پیش بینی قیمت بیت کوین استفاده از SmoothL1 به جای MSE میتواند مفید باشد به خصوص وقتی داده ها ناپایدار و پرنوسان مانند بیت کوین داشته باشیم؛تابع هزینه SmoothL1 رکیبی از MSE,MAE است.این تابع برای مسائلی که دارای داده های پرت یا پرنوسان هستند بسیار مناسب است همچنین استفاده از این تابع در مدل LSTM مناسب است همچنین استفاده از این تابع در مدل را افزایش برای پیش بینی مقادیر عددی میتواند پایداری مدل را افزایش دهد. از فرمول زیر بدست می آید:

$$SmoothL1(x,y) = \begin{cases} 0.5(x-y)^2, & if |x-y| < 1\\ \delta(|x-y| - 0.5.\delta), & otherwise \end{cases}$$

X: مقدار پیش بینی شده

Y: مقدار واقعی

MSE, آستانه مثلا یک، تنظیم کننده تغییر رفتار بین δ : MAE

۲.۷کتابخانه های استفاده شده:

این پروژه با زبان برنامه نویسی پایتون توسعه یافته، در این پروژه از فریمورک pytorch و از کتابخانه های joblib،matplotlib،os،sklearn،pandas،numpy استفاده شده است.

٣.مراحل انجام پروژه:

معمولا در پروژه های یادگیری ما سه مرحله اصلی داریم که باید به ترتیب آن هارا انجام دهیم: ۱.پیش پردازش داده ها که شامل جمع آوری دیتاست، بررسی داده ها،شناسایی داده های یرت و انجام عملیات برای جایگذاری انها مثل استفاده از ماینگین،مدیریت داده های گمشده و انجام عملیات روی آنها مثل حذف یا جایگزین کردن آنها با میانگین،در صورت وجود داده های str تبدیل انها به تنسور به وسیله OHDتا به توان آن هارا به مدل شناساند،در صورت وجود داده های لیبل به صورت str تبدیل آنها به عدد که بیشتر در مسائل طبقه بندی این مورد مشاهده میشود، تقسیم دیتاست به داده های آموزش تست و ارزیابی، مقیاس بندی داده ها به منظور جلوگیری از تسلط برخی ویژگی ها بر سایر ویژگی ها،تبدیل داده ها به حالت تنسور برای ورودی مدل، استفاده از دیتالودر و مینی بچ برای تقسیم داده ها به گروه کوچک تا تا مدل سریع تر اموزش دیده و حافظه کمتر مصرف گردد. ۲.اموزش مدل که شامل تعیین مسئله مثل رگرسیون و انتخاب الگوریتم یادگیری مناسب و یا شبکه عصبی مناسب برای اموزش، آموزش مدل و بررسی عملکرد مدل به وسیله تست لاست یا mape بیرش بینی که شامل پیش بینی مثلا قیمت با ویژگی هایی که بهش میدهیم.همانطور که اشاره کردم در این پروژه هم مانند سایر پروژه های یادگیری سه مرحله اصلی توسعه یافته به اضافه یک بخش دیگر هم اضافه شده به نام فاین تیونینگ، فاین تیونیگ در پروژه هایی مثل سری زمانی اهمیت بسیار مهمی دارد در این روش مدل پس از اموزش قیمت فردای دیتاست را پیش بینی میکند در حالیکه قیمت بیت کوین در هر لحظه در حال تغییر هست و ما نیازمند هستیم تا وزن و بایاس مدل خود را اپدیت نگه داریم تا برای پیش بینی های بعدی مورد استفاده گردد در مورد نحوه پیاده سازی در بخش فاین تیونینگ توضیحات کاملی ارائه خواهد شد؛پروژه به صورت ماژولار است مرحل اصلى به صورت ماژول و ساير بخش ها به صورت توابع

۳.۱ ماژول DataPreproccesing

اولین گام برای توسعه یک مدل یادگیری پیش پردازش داده ها است،این مرحله مهم ترین مرحله یادگیری هست چون اگر داده ها دارای پرت و یا نوسان های غیرمتعارف باشند مدل به درستی تعمیم نمی پذیرد و یا اگر داده ها درست تقسیم و سازگار با ورودی مدل نداشته باشند مدل کار نکرده و پروژه به باگ خواهد خورد. این ماژول شامل توابع:

Out, andicator, seq, seq prid, PreDate

٣.١.١ جمع آوري ديتاست:

برای اموزش مدل ما نیازمند داده های مناسب و معتبر هستیم دیتاست این پروژه از طریق صرافی بایننس به صورت سری زمانی و روزانه جمع آوری شده که شامل OHCLV است که در بخش ۲.۲ کاملا توضیح داده شده که این داده ها چی هستند.داده ها از تاریخ 2017/08/17 تا 2025/03/21 است و شامل ۲۷۷۴ وکتور است.

٣.١.٢ امپورت های این ماژول:

شکل ۲. کتابخانه های استفاده شده در ماژول DataPreprocesing

پیاده سازی شده است.

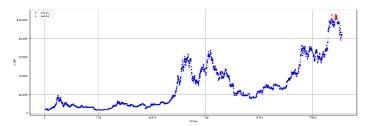
۳.۱.۳ تابع out :

با بررسی های انجام شده و رسم نمودار ها مشخص شد که دیتاست دارای داده های پرت نیست و نوسان های موجود ویژگی های اصلی بازار هستند ولی در ویژگی alose time داده های غیرمتعارف مانند ۱۷۴۲۶۰۱۵۹۹۹۹۹۹۹۹ مشاهده شد که با تبدیل آن به تاریخ برابر سال ۵۶۷۶ شد که عملا داده اشتباه است که باعث ایجاد مشکلی همچون تغییر رنج داده در بخش تست شد که در بخش آتی راهکار درست کرد آن ارائه شده است. در این تابع برای تشخیص داده های پرت وناهنجار از الگوریتم یادگیری ماشین به نام isolation forest استفاده شده این الگوریتم بر خلاف بسیاری از الگوریتم ها که سعی در مدل سازی داده های نرمال برای شناسایی ناهنجاری استفاده میکنند،این الگوریتم سعی دارد داده های ناهنجار را ایزوله کند چون این داده ها راحتر و سریع تر از سایر نمونه ها قابلیت ایزوله شدن دارند. این الگوریتم با ساخت درخت های تصادفی کار میکند؛ در هر درخت داده ها به صورت تصادفی تقسيم ميشوند اين تقسيم ها ادامه مي يابد تا هر نمونه ايزوله گردد؛ نمونه هایی که زود ایزوله میشوند یعنی عمق کمتری دارند احتمالا ناهنجار هستند. این الگوریتم سریع و بسیار سبک برای دیتاست های بزرگ هست و چون unsupervised است نیازی به لیبل ندارد و عملکرد بهینه ای در فضا با ابعاد بالا دارد تصویر زیر شامل پیاده سازی این تابع و رسم پلات انها است در ادامه نمودار های خروجی آورده شده است.

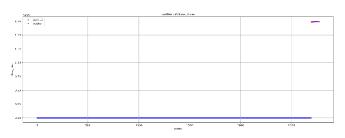

شکل ۳ کد بیاده سازی شده out

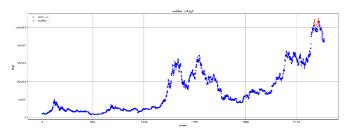
نمودار برخی ویژگی های مهم رسم شده:

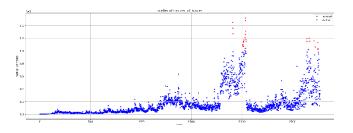
شک*ل*۴ نمودار ستون close

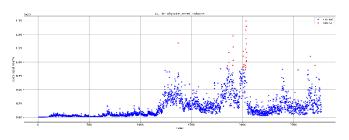
شکل ۵. نمودار ستون close time که ناهنجاری در آن دیده میشود

شکل⁹. نمودار ستون open در نگاه اول شبیه close است چون قیمت پایانی روز قبل قیمت شروع روز بعد است.

شکل ۷. نمودار ستون number of trade که شامل ناهنجاری است ولی با بررسی که انجام شد مشخص گردید انها ویژگی بازار هستند در آنروز ها به خاطر عواملی تعداد ترید زیاد بوده

شکل۸. نمودار ستون quote asset volume

۳.۱.۴ تابع andicator :

در بخش ۲.۲ اهمیت و نحوه محاسبه اندیکاتور های حرفه ای را دیدیم اینها ابزار های مهمی برای تحلیل، تحلیل گر ها هستند و هدف ما ازآموزش مدل این است که مدل مانند یک تحلیلگر واقعی رفتار بکند پس باید این اندیکاتور های حرفه ای را محاسبه و دیتاست خود را ایدیت کرده تا مدل الگو ها را کشف کند برای محاسبه این اندیکاتورها از کتابخانه -pandas ta استفاده میکنیم ابتدا باید مشخص کنیم که داده های ما فاقد داده های nullباشد چون اگر داده گمشده در دیتاست وجود داشته باشد به باگ برخورد میکنیم و نمیتوان محاسبات لازمه را انجام داد خروجی بررسی داده های null به شرح زیر

شکل ۹ . خروجی بررسی تعداد داده های null

تصویر زیر کد پیاده سازی این تابع است:

```
def andicator(dataset):
    for i in dataset.columns:
        miss=dataset[i].isnull().sum()
        print(f"number of null in {i}: {miss}")
    dataset['SMA_14']=dataset['close'].rolling(window=14).mean()
    dataset['RSI_14']=ta.rsi(dataset['close'],length=14)
    macd=ta.macd(dataset['close'])
    dataset['MACD']=macd['MACDs_12_26_9']
    dataset['MACD-signal']=macd['MACDs_12_26_9']
    dataset["MACD-hist"]=macd['MACDs_12_26_9']
    bollinger=ta.bbands(dataset['close'], Length=20)
     dataset['BB_upper']=bollinger['BBU_20_2.0']
    dataset['BB_lower']=bollinger['BBU_20_2.0']
    dataset['SMA_14']=dataset['SMA_14'].bfill()
    dataset['RSI_14']=dataset['RSI_14'].bfill()
    dataset['MACD']=dataset['MACD'].bfill()
    dataset['MACD-signal']=dataset['MACD-signal'].bfill()
    dataset['MACD-hist']=dataset['MACD-hist'].bfill()
    dataset['BB_upper']=dataset['BB_upper'].bfill()
    dataset['BB_lower']=dataset['BB_lower'].bfill()
    dataset.to_csv('BTCUSD_andicator.csv',index=False)
andicator()
```

شکل ۱۰. کد بیاده سازی تابع andicator

۳.۱.۵ توابع seq و seq_prid :

معماری LSTM برای یادگیری وابستگی های طولانی مدت بین داده های قبلی و فعلی ساخته شده است مثلا اگر قیمت امروز به ۱۰ روز گذشته وابسته باشد این شبکه توانایی یادگیری این الگو را دارد بنابراین LSTM بر خلاف شبکه های معمولی نیازمند یک بعد دیگر در تنسور به نام sequence است نه تک نمونه سیکوئنس مشخص میکند شبکه به چند روز گذشته وابسته باشد تا الگو ها را یاد بگیرد. شبکه عصبی LSTM در پایتورچ ورودی هایی که دریافت میکند باید به شکل زیر باشد:

(batch size, sequence length, feauture dim)

بنابراین با پیاده سازی این توابع شکل مناسب به تنسور داده ها، تا مناسب ورودی شبکه باشند. تابع seq برای تبدیل داده ها برای اموزش استفاده میشود که شامل داده های X و y است ولی در موقع پیش بینی ما فقط داده های Xداریم و میخواهیم داده ۷پیش بینی کنیم پس نیازمند تبدیل داده ۷ نیستیم. در تصویر زیر کد پیاده سازی این توابع آمده است:

```
. .
    for i in range(len(x)-seq_Len):
        seq=x[i:i+seq_len]
       sequence.append(seq)
       label=y[i+seq_len-1]
       labels.append(label)
    return torch.stack(sequence),torch.tensor(labels, dtype=torch.float32)
def seq_prid(x,seq_len):
       raise ValueError(f"data length {len(x)} is smaller than required seq_len {seq_Len}")
    return torch.tensor(seq, dtype=torch.float32).clone().detach().unsqueeze(0)
```

شکل ۱۱. کد بیاده سازی توابع seg prid و seg

min and max of MACD-hist:-4435.851793146449-6402.010446864906

min and max of BB_upper:3637.401000275189-108846.02334956186

min and max of BB_lower:3637.401000275189-108846.02334956186

با بررسی این اطلاعات مشخص میشود ستون ignore برابر صفر است پس اطلاعات خاصی به ما نمیدهد پس میتوان حذف کرد همچنین در ستون close time ناهنجاری غیر متعارف و غ دیده میشود این ستون و ستون timestamp به شرط اینکه داده ها شافل نشوند و به صورت رندم وارد شبکه نشوند بلکه به صورت ترتیبی از اول وارد شوند تا ترتیب سری زمانی حفظ شود اگر داده ها شافل شوند مدل نمی تواند توالی داده هارا تشخیص دهد و باعث یادگیری اشتباه میشود.

در این تابع ابتدا داده ها به داده های وابسته (داده ای که قرار پیش بینی گردد یا همان y در این دیتا ست برابر ستون close است) و داده های غیر وابسته(داده ها و ویژگی های ورودی شبکه که مدل قرار است از این ویژگی یاد بگیرد و داده ۷را پیش بینی کند، نام دیگر این داده ها همان X که در این دیتاست برابر تمامی ستون ها به جز timestamp, close time, close, ignore) تقسیم میشود در ضمن این داده ها شامل تمامی سطر های دیتاست اولیه نیست و از سطر ۱۲۵۰ به بعد هستند چون طبق تحقیقات بازار امروز یعنی ۲۰۲۵ بسیار متفاوت تر از ۲۰۱۷ است و الگو های بازار امروز بیشتر وابسته داده های جدید تر هستند. سیس داده ها به نسبت ۸۰-۱۰-۸۰ به ترتیب به مجموعه آموزش، تست، ارزیابی تقسیم شدند؛ در مرحله بعد داده ها توسط الگوریتم robust sacler مقیاس بندی و به تنسور تبدیل میشوند که در بخش ۲.۳ توضیحات کامل و نحوه عملکرد آن ارائه شده است پس از مقیاس بندی و فیت کردن با دیتاست از طریق فراخوانی توابع seq بعد توالی به تنسور ما اضافه میگردد و در مرحله اخر داده های ما چه اموزش چه تست و چه ارزیابی به مینی بچ ها تقسیم می شوند تا مدل پایدارتر و سریع تر یاد بگیرد. همچنین در اخر اسکالر های ما در یک فایل pkl ذخیره میشوند تا در موقع پیش بینی از پارامتر های استفاده گردد.

۳.۱.۶ تابع ۳.۱.۶

این تابع تابع اصلی پیش پردازش است که در آن ابتدا برای بررسی مقدار مینیمم و ماکزیمم هر ستون خروجی گرفته میشود که به شرح زیر است:

min and max of timestamp:1502928000000-1742515200000

min and max of open:3188.01-106143.8

min and max of high:3276.5-109588.0

min and max of low:2817.0-105321.49

min and max of close:3189.02-106143.82

min and max of volume:228.108068-760705.362783

min and max of close_time:1503014399999-1742601599999999

min and max of quote_asset_volume:977865.7333321-17465307097.88407

min and max of number_of_trades:2153-15223589

min and max of taker_buy_base:56.190141-374775.574085

min and max of taker_buy_quote:241363.80050245-8783916247.676138

min and max of ignore:0----0

min and max of SMA_14:3422.6978571428567-103578.42785714287

min and max of RSI_14:10.497797370369184-93.45927597449236

min and max of MACD:-4435.851793146449-6402.010446864906

min and max of MACD-signal:-4435.851793146449-6402.010446864906

درتصویر زیر کد پیاده سازی این تابع آمده است:

```
def PreData(dotoset):

"المعلم محمودة على المعرف المترود و الزراعات على المعرف المترود و الزراعات على المترود و الزراعات على المترود المترود
```

شكل ۱۳ الميورت كتابخانه ها و توابع مورد نياز از ماژول DataPreprocesing

from DataPreprocesing import PreData,seq_prid

import joblib
import torch

import torch.nn as nn

import pandas as pd
import numpy as np

import matplotlib.pyplot as plt

۳.۲.۲ کلاس شبکه LSTM :

٣.٢.١ اميورت كتابخانه و توابع:

این کلاس سنگ بنای مدل پروژه است، این کلاس از nn.Moudle ارث بری میکند که پایه تمام مدل های pytorch این کلاس شامل تابع سازنده کلاس(constructor) است که ارگومان های ورودی آن شامل size که تعداد ویژیگی هر تایم استنب است، hidden layer که شامل تعداد نورون ها در هر لایه LSTM است، مدل مثل قیمت روز بعد و num layer که شامل تعداد لایه های LSTM روی هم است.

لایه LSTM با با ورودی ۱۵ ویژگی و خروجی با ۵۰ نورون در LSTM مر گره و با تعداد لایه ۵ همچنین bach_first=True و با dropout برابر *.* تا از اورفیتینگ جلوگیری شئد تعریف شده است.

یک لایه fully connected که خروجی LSTMکه دارای ۵۰ نرون است به ۱۰۰ نرون تبدیل میکند لایه بعدی نرمال سازی بچ است تا سرعت یادگیری را افزایش دادع و از نوسان گرادیان جلوگیری کند. بین لایه اول و دوم fc از تابع فعال سازی Leaky ReLU استفاده شده است که در مورد آن در بخش ۲.۴ توضیحات کامل ارائه شده است هدف از استفاده این تابع جلوگیری از خروجی منفی است چون قیمت همواره مثبت

تابع بعدی که این کلاس شامل است تابع forward تعیین میکند داده ها چگونه از این لایه ها عبور کند؛ داده ها ابتدا از لایه LSTM عبور میکنند که خروجی آن شامل خروجی تمامی تایم استنپ ها در اخرین لایه LSTM است ولی در این

شکل ۱۲. کد بیاده سازی تابع PreData

٣.٢ ماژول T.۲

دومین مرحله مهم در یادگیری مدل آموزش مدل است قبل از اموزش مدل باید الگوریتم یادگیری ماشین یا شبکه عصبی مناسب را برای مسئله خود انتخاب و معماری آن را پیاده سازی کنیم سپس مدل را اموزش داده و حلقه اموزش و ارزیابی مدل و تست کردن عملکرد مدل میپردازیم، یکی از مهمترین مسائلی که در این بخش با ان مواجه میشود تنظیم هایپرپارامتر ها مثل تعداد لایه و نرخ یادگیری و... است افزایش پیچیدگی مدل باعث اورفتیتینگ مدل میشود که جلو مکانیزم هایی در این پروژه اعمال شده تا از این مشکل جلوگیری شود در عوض سادگی بیشتر مدل باعث اندرفیتیتگ میشود و مدل الگو هارا به خوبی یاد نمیگیرد پرامترهای مناسب با ازمون خطا تنظیم شده است.

ataloeder=DataLoader(TensorDataset(x_trainsq0,y_trainsq0),batch_size=28,shuffle=False)
aloeder=DataLoader(TensorDataset(x_valsg.v_valsg).batch_size=28.shuffle=False)

test_dataloeder=DataLoader(TensorDataset(x_testsq,y_testsq),*batch_size*=28,*shuffLe=*False)

joblib.dump(sc_x, "scaler_x.pkl")
print("saved sclaer_x to: scaler_x.pkl")
joblib.dump(sc_y, "scaler_y.pkl")

print(f'Error saving scaler; {e}")
 raise
return train_dataloeder,val_dataloeder,test_dataloeder

print("saved scaler_y to : scaler_y.pkl")

پروژه فقط خروجی اخرین تایم استنپ لازم است چون میخواهیم پیش بینی کنیم که بعد از دیدن کل توالی قیمت روز اینده چه خواهد بود سپس خروجی از لایه اول فولی کانکتت عبور سپس خروجی ان وارد لایه نرمال سازی بچ میشود سپس تابع فعال سازی بر روی خروجی اعمال میشود و وارد لایه دوم میشود تا خروجی نهایی تولید گردد.

در تصویر زیر کد پیاده سازی این کلاس آمده است:

```
class lstm_network(nn.Module):

def __init__(self,input_size=15,hidden_Layer=50,output=1,num_Lay=5):
    super(lstm_network,self).__init__()
    self.LSTMenn.LSTM(input_size,hidden_Layer,num_Lay,batch_first=True,dropout=0.4)
    self.fc1=nn.Linear(hidden_Layer,100)
    self.fc1=nn.Linear(hidden_Layer,100)
    self.activation=nn.DeaykpelU()
    self.dropout=nn.Dropout(0.2)
    self.fc2=nn.Linear(100,output)
def forward(self,x:torch.tensor)->torch.Tensor:
    out,_=self.LSTM(x)
    x=out[:,-1,:]
    p=self.fc1(x)
    p=self.activation(p)
    p=self.activation(p)
    p=self.fc2(p)
    return pred
```

شکل ۱۴ کد بیاده سازی کلاس LSTM

۳.۲.۳ تابع training :

در بخش قبلی کلاس شبکه پیاده سازی شد ولی این مدل بدون آموزش به درد نمیخورد در این تابع ابتدا مدل پیاده سازی شده به عنوان مدل آموزش تعیین میگردد سپس بهینه ساز که در این پروژه الگوریتم ADAM هست و همچنین این بهینه سااز و نحوه عملکرد آن در بخش ۲.۵ توضیح داده شده است و تابع هزینه که در این پروژه از تابع SmoothL1 استفاده شده تعیین میگردد و پس از آن بچ ها از طریق ماژول پیش پردازش وارد تابع میشوند سپس حلقه اموزش شروع میشود در هر اپوک با یک حلقه بچ ها به ترتیب وارد مدل میشوند و تابع هزینه محاسبه سیس بهینه ساز اعمال میشود تا وزن ها و بایاس اپدیت وگرادیان تعمیم گردد اگر تعداد حلقه كم باشد گراديان تعميم نمي يابد و مدل به خوبي الگو هارا ياد نمیگرد و اگر هم تعداد اپوک خیلی زیاد باشد ممکن است مدل به اورفیتینگ برسد؛ اورفیتینگ یعنی مدل انقدر به دیتاست فیت شود و الگو هارا یاد بگیرد که train loss به نزدیک صفر یا حتی صفر برسد این مدل اشتباه است چون موقع تست مدل

تست لاست به شدت زیاد میشود چون مدل فقط الگو های دیتاست اموزش یاد گرفته و در دنیای واقعی به خوبی عمل نخواهد کرد و پیش بینی اشتباه خواهد داد، برای حل این مشکل در کلاس شبکه دراپ اوت تعیین گریدیده دراپ اوت به نسبت عددی که بهش داده میشود نورون های لایه رو غیرفعال میکند تا از این مشکل جلوگیری شود ولی در تعداد اپوک در این پروژه به صورت دستی مکانیزم early stop پیاده سازی شده است این مکانیزم به این صورت عمل میکند که بعد از هر بچ مدل با داده های ارزیابی،ارزیابی گردد و لاست آن ذخیره گردد اگر لاست جدید کمتر از بهترین لاست باشد لاست جدید ذخیره و جایگزین گردد سپس وزن و پارامترهای مدل در یک فایل pth ذخیره گردد تا دوباره در پیش بینی لود گردد همچنین یک patient تعریف گردیده که اگر مدل بیش از تعداد این متغییر لاست اپدیت نشود یعنی مدل به حد خود رسیده و حلقه متوقف گردد.پس از توقف حلقه ازمایش مدل دوباره از فایل بارگذاری گردیده و داده های تست روی آن ازمایش میگردد تا تست لاست بدست بیاید برای بررسی عملكرد مدل فقط تست لاست كافي نيست بايد يارامتر هاي دیگر مانند MAPE,RMSE,SMAPE نیز بررسی گردد که نتایج را در بخش آزمون خطا بررسی خواهیم کرد.در تصویر زیر کد پیاده سازی این تابع امده است:

```
def Fraining():

"" aug_st."

"
```

شکل ۱۵. کد پیاده سازی تابع training

٣.٢.۴ آزمون خطا مدل:

برای رسیدن مدل به بهترین حالت و پایدارترین حالت خود نیازمند آزمون و خطا و بررسی عملکرد مدل است؛ تمامی پرامترهایی که در پیاده سازی های بالا تعیین گردیده است به صورت رندم انتخاب نشدن با ازمون خطا تنظیم شده اند تا مدل به کمترین تست لاست و بهترین عملکرد خود برسد در عین حال دچار اورفتیتنگ و اندرفیتینگ نگردد. ابتدا پارامتر ها به صورت رندم و کم تنظیم شدند سیس تا ازمون خطا مقدارشون کاهش یا افزایش پیدا کرده که همراه با mape به شرح زیر است:

Hidden layer=10 / num layer=2/ liniear=100/

Patient=10/dropout=0.2-> mape=61%

Hidden layer=20->mape=75%

Hidden layer=30->mape=66%

Hidden layer=40->mape=127%

Hidden layer=50->mape=38.8%

Num layer=3->mape=59%

Num layer=4->mape=43%

Num layer=5->mape=19%

Dropout=0.3->mape=29%

Drop out=0.4->mape=4%

با بررسی های بالا مشخص گردید که در اخرین آزمون mapeبرابر ۴ درصد شده که یعنی مدل به بهترین عملکرد خود رسیده است به خصوص در مسائلی همچون سری زمانی که دارای نوسان خیلی زیاد هستند به خصوص قیمت رمز ارز ها که سال اخیر نوسانات خیلی شدید تری تجربه کرده در کل mapeزیر ۵ درصد برای مدل های سری زمانی به خصوص بیت کوین ایده آل است و میتونه پیش بینی نسبتا دقیقی داشته باشه و روند بازار درک بکند. در این بهترین مدل سایر پارامتر های عملکرد به شرح زیر است:

Test Loss: 0.0147

MAPE: 8.10%

تست لاست مشخص میکند فاصله مطلق داده پیش بینی شده با داده واقعی چقدر است که در اینجا برابر ۱۴۷ ۰.۰ است عدد قابل قبول و حتی خوبی برای داده های پرنوسان است.

RMSE: 0.1870

SMAPE: 8.44%

Mape میانگین درصد خطای مطلق را نشان میدهد یعنی به طور متوسط پیش بینی ها ۸.۱ درصد با مقادیر واقعی اختلاف دار ند

Rmse وزن بیشتری به خطاهای بزرگ میدهد و مشخص میکند خطاهای بزرگ چقد روی متوسط کل تاثیر گذاشته که در اینجا برابر ۰.۱۸۷ است تقریبا ۱۸ درصد از کل دامنه

Smape نسبت به mape در برخورد با مقادیر نزدیک صفر و نوسانات شدید متقارن تر است و عدد ۸.۴۴ درصد نشان میدهد مدل تعادل مناسبی بین پیش بینی های بیش آورد و كم آورد حفظ كرده است.

۳.۲.۵ تابع predict:

در این تابع از مدل اموزش دیده استفاده میکنیم تا با داده های جدید پیش بینی های جدید انجام بدهیم؛ ابتدا مدل بارگذاری میگردد سپس دیتاهایی که میخواهیم پیش بینی روی آنها انجام گردد وارد میشوند باید به تعداد سیکوئنس باشند که مدل با آن آموزش دیده چون مدل با توالی سیکوئنس الگو هارا یاد گرفته است سیس پیش پردازش هایی که برای اموزش مدل استفاده شده روی داده های جدید اعمال میکنیم پس از اماده سازی داده ها آنها وارد شبکه عصبی و جریان آ ها به صورت تابع forwardخواهد بود و پس از آن خروجی آن به صورت خام تحویل میدهد برای تبدیل به قیمت های واقعی باید از اسکالر های ذخیره شده استفاده گردد تا خروجی به قیمت اولیه یعنی قبل از مقیاس بندی برگردد در صفحه بعدی تصویر کد پیاده سازی این تابع آمده است: UpdateDataset,Fine_tune پیاده سازی شده است.

٣.٣.١ امپورت های این ماژول:

```
import os
import requests
import pandas as pd
import torch
import torch.nn as nn
from lstm import lstm_network,predict
from DataPreprocesing import PreData,andicator,seq_prid
import math
```

۳.۳.۲ توابع lastupdate,saveupdate

در تابع LastUpdate_read تاریخ اخرین بروزرسانی اپدیت دیتاست که در یک فایل تکست ذخیره شده را بازیابی میکند. تابع SaveUpdate نیز تاریخ اخرین اپدیت جدید را در داخل فایل تکست ذخیره میکند.

```
def LastUpdate_read():

"""خواندن تاریخ اخرین اپدیت"""

try:

with open("LastUpdate.txt","r") as file:

timestamp=int(file.read().strip())

return timestamp

except (FileNotFoundError,ValueError):

return print("file not found,value error")

def SaveUpdate(timestamp):

''نخیره تاریخ اپدیت به عنوان اخرین اپدیت''

with open("LastUpdate.txt","w") as file:

file.write(str(int(timestamp)))
```

شکل ۱۸ . کد بیاده سازی توابع LastUpate read,SaveUpdate

۳.۳.۳ توابع P.۳.۳ توابع

در این توابع با استفاده از تاریخ اخرین اپدیت، داده های جدید از طریق API بایننس دریافت و با دیتاست قدیمی الحاق و یک دیتاست جدید و اپدیت ایجاد میکنند و اخرین تایم استنمپ موجود در دیتاست به وسیله تابع SaveUpdate ذخیره میکنند کد ییاده سازی آن به شکل زیر است:

```
def predict():

""بيش بيش ليمت يك روز يمت بالمتفاد " بالمتفاد " المتفاد " ا
```

شکل ۱۶ . کد پیاده سازی تابع predict

اخرین داده موجود در دیتاست برابر تاریخ 84088 است که در آن قیمت بیت کوین در کلوز برابر 84088 است طبق مستندات بایننس قیمت کلوز بیت کوین در تاریخ طبق مستندات بایننس قیمت کلوز بیت کوین در تاریخ 2025/03/22 برابر 84584 است قیمتی که این تابع در خروجی میدهد برابر 87736.7890625 که با %8=8انطباق دارد ولی چون قیمت بیت در حول نزدیک ۱۰۰ هزار است حتی اگر خطا یک درصد باشد برابر هزار دلار خواهد بود؛قیمت در تاریخ۲۲ جهش داشته و مدل ما افزایش قیمت پیش بینی کرده یعنی الگو روند بازار را مدل به خوبی یاد گرفته پیش بینی کرده یعنی الگو روند بازار را مدل به خوبی یاد گرفته است.

٣.٣فاين تيونينگ:

در بخش قبل دیدیم که مدل قیمت روز اینده یعنی 2025/03/22 را پیش بینی کرد ایا میتوان برای پیش بینی 2025 میا 30 از مدل استفاده کرد ؟مدل ها به خصوص مدل های پیش بینی سری زمانی بیت کوین برای پیش بینی جدید نیازمند اپدیت دیتاست و اپدیت وزن و بایاس و گرادیان خود هستند تا الگو داده های جدید را نیز یاد بگیرند تا بتوانند توالی ایجاد کرده و پیش بینی انجام بدهند. فاین تیونینگ مرحله ای از یادگیری عمیق است که در آن یک مدل از پیش آموزش دیده را با داده های خاص یا داده های تازه دوباره آموزش میدهیم تا عملکرد مدل در آن دامنه بهینه گردد.به جای میدهیم تا عملکرد مدل در آن دامنه بهینه گردد.به جای دارد با یک مدل از پیش آموزش دیده شروع کرده و تنها آنرا دارد با یک مدل از پیش آموزش دیده شروع کرده و تنها آنرا داده های جدید خود بروزرسانی میکنیم. در این ماژول دastUpdate_read,SaveUpdate,NewData

شکل ۱۹. کد پیاده سازی توابع NewData,UpdateDataset

۳.۳.۴ تابع Fine_tune :

همانند تابع هرینه اعمال میشود سپس دیتاست جدید با همان پیش و تابع هزینه اعمال میشود سپس دیتاست جدید با همان پیش پردازشی که برای آموزش انجام دادیم پیش پردازش میشود سپس حلقه اپوک ایجاد میشود ولی چون فقط نیازمند اپدیت مدل هستیم تعداد اپوک و پیشنت را بسیار کمتر تعیین میکنیم همچنین مقدار Ir در بهینه ساز را عدد کوچیکی قرار میدهیم تا مدل به صورت نرم اپدیت شود و تعمیم گردد.

۴. کلام اخر:

بازار های مالی به خصوص رمز ارز ها مانند بیت کوین بسیار پرنوسان هستند و عوامل مختلفی بر روی آنها تاثیر گذار است یکی از این عوامل احساسات است مثلا توییت و یا اعلام تحریم از سوی یک کشور موجب ایجاد نوسان در بازار میگردد و یا افزایش نرخ بیکاری یا ریسک پذیری مردم موجب تغییر قیمت در بازار های مالی میشود بنابراین مدل های مبتنی بر یادگیری عمیق از داده های عددی استفاده میکنند تا روند بازار و یا قیمت را پیش بینی کنند ولی توانایی پیش بینی موارد بالا را ندارند بنابراین در این مدل ها عملکرد مدل در دنیای واقعی ممکن است درست نباشد ولی با اپدیت مدل با فاین تیونینگ و یا استفاده از مدل های هیبریدی و یا یادگیری انتقالی میتوان عملکرد و نتیجه مطلوب تری داشت، در این پروژه سعی بر این عملکرد و نتیجه مطلوب تری داشت، در این پروژه سعی بر این بازار و قیمت اینده تا حدودی پیش بینی شود.

